محمد سروش، محمد کاظم مروج فرشی و عباس ظریفکار

چکیده: مهمترین قسمت گیرنده نوری، بخش آشکارسازی اطلاعات است. بین انواع آشکارسازها، آشکارساز نوری بهمنی (APD) به دلیل داشتن بهره جریان از اهمیت ویژهای برخوردار است. در ساختارهای SAM-APD، برای آشکارسازی طول موجهای بلند و کاهش جریان تونلی و ولتاژ بایاس، نواحی جذب فوتون و تکثیر حامل از هم جدا می شوند. با توجه به ساز و کارهای پیچیده جذب فوتون و تکثیر حامل بر اثر شکست بهمنی، تحلیل و پیش بینی رفتار APD نسبتاً مشکل است.

در این مقاله با لحاظ کردن برخی فرضیات سادهکننده، بر اساس ساز و کارهای داخل افزاره معادلات آهنگ حامل در نواحی مختلف آشکارساز را تعیین می کنیم. با تبدیل این معادلات ریاضی به روابط مداری متناظر آن، یک مدار معادل برای SAM-APD بدست می آوریم. با مدل ارایه شده، بهره، بازده کوانتومی و جریان تاریک افزاره را بررسی می کنیم. نتایج بدست آمده با دادههای تجربی مقایسه می شود. مطابقت خوب این مدل با دادههای تجربی نشان می دهد که این مدل قادر است به ازای تغییر پارامترهایی مثل ولتاژ بایاس، ابعاد نواحی و طول موج نور رفتار آشکارساز را با تقریب قابل قبولی پیش بینی کند.

کلید واژه: آشکارساز نوری بهمنی، جذب فوتون، شکست بهمنی، مدار معادل.

۱- مقدمه

امروزه أشکارساز نوری بهمنی (APD) در اکثر سیستمهای مخابرات نوری به کار میرود. وجود بهره در APD، مهمترین عاملی است که این افزاره را از سایر آشکارسازهای نوری مانند PIN و MSM متمایز میکند. از اوایل دهه ۱۹۸۰ کارهای مختلفی در زمینه ساخت و اندازه گیری پارامترهای APD انجام شده است. به تدریج با گسترش این فعالیتها، ساختارهای جدیدتری مطرح شده است. از جمله، میتوان به ساختارهای ابرشبکهای ارائه شده در مراجع [۱] و [۲] و همچنین آشکارساز نوری بهمنی با نواحی جذب و تکثیر مجزا (SAM-APD) اشاره کرد [۳] و [۴]. در این ساختارهای نوین، نسبت به ساختار معمولی، نویز و جریان تاریک کمتر و بهره جریان و ولتاژ شکست در لبه پیوند بزرگتر است.

طراح افزاره، با در دست داشتن مدل مداری یک آشکارساز نوری، قادر خواهد بود، علاوه بر تعیین حساسیت گیرنده، رفتار خروجی APD طراحی شده را قبل از ساخت قطعه مشاهده کند. تاکنون تنها برای افزارهای که درآن فرایندهای جذب فوتون و تکثیر حامل هر دو در یک ناحیه رخ میدهد، مدل مداری سادهای گزارش شده است [۵]. در حالی که برای

این مقاله در تاریخ ۲۵ تیر ماه ۱۳۸۲ دریافت و در تاریخ ۳ مهر ماه ۱۳۸۲ بازنگری شد.

محمد سروش، گروه الکترونیک، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، (email:msoroosh@modares.ac.ir).

محمدكاظم مروج فرشي، گروه الكترونيك، دانشگاه تربيت مدرس، تهران.

عباس ظریفکار، گروه سیستمها و فنآوری نوری، مرکز تحقیقات مخابرات ایران، تهران.

شکل ۱: شمای سادهای از یک ساختار SAM-APD، همراه با نمودار میدان الکتریکی: (خطچین) میدان واقعی، (خط ممتد) میدان ساده شده یکنواخت، درنواحی مختلف.

ساختار SAM-APD، که یکی از متداول ترین آشکارسازهای نوری است، مدار معادلی ارائه نشده است.

در مقاله حاضر، برای ساختار SAM-APD، که شمای سادهای از آن درشکل ۱ نمایش داده شده است، مدار معادلی ارائه می دهیم. نمودار قدر مطلق میدان الکتریکی در این ساختار به صورت خط چین در ذیل آن به نمایش گذاشته شدهاست. اما، برای سهولت در امر مدلسازی، در این مقاله، فرض شده است که ناحیه تهی، ناحیه q (تکثیر) را بهطور کامل در برگیرد، و میدان الکتریکی در نواحی تکثیر و جذب (i) یکنواخت باشد. نمودار میدان مفروض به صورت خط ممتد در ذیل ساختار شکل ۱ نمایش داده شده است. درچنین ساختاری فوتون از طریق ناحیه p^+ به آشکارساز وارد شده و درناحیه ذاتی I جذب می شود. میدان الکتریکی الکترونها و مفرههای تولید شده (دراثر جذب نور) را به ترتیب به سمت نواحی q و p^+ در دو طرف ناحیه جذب می راند. به دلیل وجود یک میدان الکتریکی مقوی در ناحیه q، فرایند بهمن سازی دراین ناحیه تشدید شده باعث تکثیر موار ها در آنجا می شود. همان طور که ملاحظه می شود، نواحی جذب فوتون و تکثیر حامل دراین ساختار کاملا از هم جدا است.

۲- مدل مداری

در بایاس معکوس، معادلات آهنگ برای نواحی چهارگانه ساختار شکل ۱ عبارت است از:

$$\frac{dn_{p^+}}{dt} = N_{Gp} - \frac{n_{p^+}}{\tau_{nrp^+}} - \frac{I_n}{q} \quad p^+ \quad \text{(1)}$$

که در آن n_{p^+} تعداد الکترونها در ناحیه p^+ ، p^- جریان نفوذ الکترونها از این ناحیه به ناحیه ذاتی و τ_{nrp^+} طول عمر الکترون در ناحیه p^+ است. در سمت راست معادله، عبارت N_{GP} آهنگ تولید حاملها، ازطریق جذب فوتون، در ناحیه p^+ ، و عبارتهای دوم و سوم به ترتیب آهنگ ترکیب الکترون در ناحیه p^+ و آهنگ نفوذ الکترونها از آن ناحیه را نمایش میدهد.

$$\frac{dn_i}{dt} = N_{Gi} - \frac{n_i}{\tau_{nri}} - \frac{n_i}{\tau_{nti}} + \frac{I_n}{q} \quad (بذاحیه i + i)$$
 (۲)

که n_i تعداد الکترونها در ناحیه i، و τ_{nri} و π_{nri} به ترتیب طول عمر ترکیب و زمان عبور الکترون از ناحیه جذباند. در سمت راست معادله، عبارت N_{Gi} آهنگ تولید حاملها، از طریق جذب فوتون، درناحیه ذاتی، و عبارتهای دوم و سوم به ترتیب آهنگ ترکیب الکترونها درناحیه ذاتی و آهنگ سرازیرشدن الکترونهای ناحیه ذاتی به ناحیه تکثیر را بیان میکند [۵].

$$\frac{dp_m}{dt} = P_{Gm} - \frac{p_m}{\tau_{prm}} - \frac{p_m}{\tau_{ptm}} + (\alpha \upsilon_{nm} + \beta \upsilon_{pm})p_m + \frac{I_p}{q}$$
(r)

درناحیه *p* (تکثیر)

که I_p جریان نفوذ حفرهها از ناحیه n^+ به ناحیه تکثیر، p_m تعداد زوج حاملهای تکثیرشده، τ_{prm} و τ_{prm} به ترتیب طول عمر ترکیب حفره درناحیه تکثیر و زمان عبور حفره از آن ناحیه، α و β به ترتیب سرعت آهنگ یونیزاسیون الکترون و حفره، و n_m و n_m به ترتیب سرعت رانش الکترون و حفره درناحیه تکثیرند. درسمت راست معادله، عبارت معادله، عبارت معادله، تکثیر، P_{Gm} آهنگ تولید حاملها از طریق جذب فوتون درناحیه تکثیر و عبارت عبور حفره از آن تاحیه موتون درناحیه تکثیر و آهنگ تولید حاملها از طریق جذب فوتون درناحیه تکثیر و آهنگ ترکیب حفره در ناحیه تکثیر و آهنگ سرازیرشدن الکترونهای ناحیه تکثیر به ناحیه n^+ ، عبارت چهارم عبارت آهنگ تولید حامل از طریق تکثیر و معاد در ناحیه تکثیر و آهنگ تولید دامل از طریق تکثیر و عبارت پنجم آهنگ ورود آهنگ تولید دامل از طریق تکثیر در ناحیه را و عبارت پنجم آهنگ ورود آهنگ تولید دامل از طریق تکثیر در ناحیه را و عبارت پنجم آهنگ ورود

$$\frac{dp_{n^{+}}}{dt} = P_{Gn} - \frac{p_{n^{+}}}{\tau_{prn^{+}}} - \frac{I_{p}}{q} \qquad n^{+} \text{ and } p_{r} = 0$$
(*)

که p_{n}^{+} تعداد حفرههای ناحیه n^{+} ، و $\tau_{prn^{+}}$ طول عمر ترکیب حفره در ناحیه p_{n}^{+} است. درسمت راست معادله، عبارت n^{+} آهنگ تولید حاملها ازطریق جذب فوتون در ناحیه n^{+} ، عبارتهای دوم و سوم به ترتیب آهنگ ترکیب حفرهها در ناحیه n^{+} و آهنگ نفوذ حفرهها از ناحیه n^{+} به ناحیه تکثیرند.

آهنگ تولید حاملها، از طریق جذب فوتون، در نواحی چهارگانه آشکارساز با روابط (۵) تا (۸) بیان میشود:

$$N_{Gp} = \frac{P_{in}(1-R)}{h\nu} [1 - e^{-\alpha_p w_p}]$$
 (a)

$$N_{Gi} = \frac{P_{in}(\mathbf{1} - R)}{h\nu} e^{-\alpha_p w_p} [\mathbf{1} - e^{-\alpha_i W_i}]$$
(\$)

$$P_{Gm} = \frac{P_{in}(\mathbf{1} - R)}{h\nu} e^{-\alpha_p w_p - \alpha_i w_i} [\mathbf{1} - e^{-\alpha_m w_m}] \tag{Y}$$

$$P_{Gn} == \frac{P_{in}(\mathbf{1}-R)}{h\nu} e^{-\alpha_p w_p - \alpha_i w_i - \alpha_m w_m} [\mathbf{1} - e^{-\alpha_n w_n}] \tag{A}$$

 p^+ که $\alpha_n \circ \alpha_i \circ \alpha_p$ و $\alpha_n \circ \alpha_i \circ \alpha_p$ فوتون به ترتیب در نواحی $p^+ \circ \alpha_i \circ \alpha_p$ (جذب) p (جذب) p (تکثیر)، و $m_i \circ w_i \circ m_i \circ w_i \circ n^+$ و $m_i \circ p^+ \circ m_i \circ p^+$ تکثیر، $p^+ \circ p^+ \circ p^+$ نرژی فوتون، $p_{in} \circ p^+ \circ p^+$

ضریب بازتاب از سطح آشکارساز است.

برای دستیابی به الگوی مدار معادل برای افزاره، باید ابتدا کمیتهای فیزیکی را به کمیتهای مداری تبدیل کنیم. بدین منظور، کمیت C_{n_o} را به عنوان یک خازن ثابت فرض کرده با تقسیم بار حاملهای هر ناحیه بر این کمیت، کمیت پتانسیل معادل تعداد حاملها در هر ناحیه به صورت ذیل به دست میآید:

$$V_{\gamma} \equiv \frac{qn_{p^+}}{C_{n^\circ}}, \ V_{\gamma} \equiv \frac{qn_i}{C_{n^\circ}}, \ V_{\gamma} = \frac{qp_m}{C_{n^\circ}}, \ V_{\varphi} \equiv \frac{qp_n}{C_{n^\circ}}$$
(9)

متناظر با این پتانسیلها و آهنگ جذب فوتون در نواحی آشکارساز، برای نواحی چهارگانه بهترتیب مقاومتهای معادل R_{γ} تا R_{γ} :

$$R_{\rm v} \equiv P_{in} / q N_{Gp} \, \cdot R_{\rm v} \equiv P_{in} / q N_{Gi} \tag{(v)}$$

$$R_{
m v}\equiv P_{in}$$
 / qP_{Gm} , $R_{
m v}\equiv P_{in}$ / qP_{Gm}

متناظر با فرایند ترکیب حامل دراین نواحی به ترتیب مقاومتهای معادل R_n ، R_n ، R_n ، R_n ، R_n

$$R_m \equiv \tau_{prm} / C_{n\circ} \cdot R_p \equiv \tau_{prn^+} / C_{n\circ}$$

$$R_n \equiv \tau_{nrp^+} / C_{n\circ} \cdot R_i \equiv \tau_{nri} / C_{n\circ}$$

$$(11)$$

متناظر با فرایند عبور حامل از نواحی جذب و تکثیر به ترتیب مقاومتهای معادل R_{ti} ، و R_{ptm}:

$$R_{ti} \equiv \tau_{nti} / C_{n\circ} \cdot R_{mt} \equiv \tau_{ptm} / C_{n\circ}$$
(17)

$$I_m$$
 و بالاخره متناظر با تکثیر حامل در ناحیه تکثیر p جریان $I_m \equiv C_{n\circ}V_r(\alpha v_{nm} + \beta v_{pm})$ (۱۳)

را تعریف میکنیم. با استفاده از کمیتهای معرفی شد در روابط (۹) تا (۱۳)، روابط (۱) تا (۴) را میتوان به ترتیب بهصورت روابط (۱۴) تا (۱۷) بازنویسی کرد:

$$\frac{P_{in}}{R_{\gamma}} = C_{n\circ} \frac{dV_{\gamma}}{dt} + \frac{V_{\gamma}}{R_{n}} + I_{n}$$
(14)

$$\frac{P_{in}}{R_{\gamma}} + I_n = C_{n\circ} \frac{dV_{\gamma}}{dt} + \frac{V_{\gamma}}{R_i} + \frac{V_{\gamma}}{R_{it}}$$
(1 Δ)

$$\frac{P_{in}}{R_{r}} + I_m + I_p = C_{n\circ} \frac{dV_r}{dt} + \frac{V_r}{R_m} + \frac{V_r}{R_{mt}}$$
(19)

$$\frac{P_{in}}{R_{\rm f}} = C_{n\circ} \frac{dV_{\rm f}}{dt} + \frac{V_{\rm f}}{R_p} + I_p \tag{1Y}$$

$$I_{\text{out}} = I_n + I_{mt} + I_{it} + I_{\text{dark}} + (C_S + C_J)dV_{\text{bias}}/dt \qquad (1A)$$

حربان خروجی APD عبارتست از [۵]:

و
$$C_J$$
 به ترتیب خازن پارازیتی و خازن پیوند
 C_S و C_J به ترتیب خازن پارازیتی و خازن پیوند
 $I_{dark} = V_{\nabla} / R_{mt} \cdot I_{it} \equiv V_{\nabla} / R_{it}$
 $I_{dark} = \frac{\Theta_{\Lambda} A X^* V_J (X^* V_J + V_{bi})}{w_m} \exp \left(-\frac{\Theta_{\nabla} w_m}{X^* V_J + V_{bi}} \right)_{(\Lambda^{\gamma})}$
 $+ \frac{V_J}{w_m}$

$$\frac{1}{(X+1)R_d}$$

شکل۲: مدار معادل SAM-APD.

جدول ۱: مشخصات SAM-APD نمونه [۶] و [۷].

$N_D = 10^{18} \text{ cm}^{-3}$	$V_{sn} = 10^7 \text{ cm/s}$	$\tau_{pr} = 0/2$ ns
$N_A = 10^{18} \text{ cm}^{-3}$	$V_{sp} = 10^7 \text{ cm/s}$	$\tau_{nr} = 0 / 2$ ns
$N_i = 10^{15} \text{ cm}^{-3}$	$F_{th} = 3500 \text{ V/cm}$	$\tau_p = 1 \mathrm{ns}$
$w_i = 1/5 \mu\mathrm{m}$	$a_n = 2/5 \times 10^6 \text{ cm}^{-1}$	$\tau_n = 0 / 2$ ns
$w_{p^+} = 0 / 03 \mu\mathrm{m}$	$b_n = 1/4 \times 10^6 \text{ V/cm}$	$\mu_p = 400 \text{ cm}^2/\text{V}_{-\text{s}}$
$w_{n^+} = 0/13 \mu{ m m}$	$c_p = 1/Y$	$\mu_n = 8000 \text{ cm}^2/\text{V}_{-\text{s}}$
$\alpha(\text{cm}^{-1}) = 2/5 \times 10^4$	$a_p = 6/2 \times 10^5 \text{ cm}^{-1}$	$\varepsilon_s = 13/18$
$m_c = 0 / 068 \mathrm{m_o}$	$b_p = 1/15 \times 10^6 \text{ (V/cm)}$	$C_s = 1 \mathrm{pf}$
$E_g = 1/43 \text{ev}$	$c_p = 1/4$	

شکل ۳: جریان خروجی آشکارساز (I_{out}) برحسب ولتاژ بهازای ۳ عرض مختلف ($w_m = -1, .7, .7, .7, \mu m$) برای ناحیه تکثیر. نماد '*' نمایشگر دادههای تجربی برگرفته شده از مرجع [۶] است.

$$\begin{split} \Theta_{\gamma} &= \Upsilon \pi \gamma \sqrt{m_c} E_g^{\gamma/\gamma} \left/ qh \right. \\ (\Theta_{\gamma} &= \sqrt{\Upsilon m_c q^{\gamma} / E_g} \left/ h^{\gamma} \right. \\ \left. \int_{\infty} \frac{1}{2} \left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \right) \left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \right) \left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \right) \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \right) \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \frac{\pi}{2} \\ (\eta_{c} + \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2}$$

شکل۴: جریان تاریک آشکارساز برحسب ولتاژ بهازای ۳ عرض مختلف برای ناحیه تکثیر. نماد '*' نمایشگر دادههای تجربی برگرفتهشده از مرجع [۶] است.

۳- نتایج شبیهسازی

برای بررسی عملکرد مدار معادل پیشنهاد شده و مقایسه خروجی آن با مقادیر اندازه گیری شده، از پارامترهای یک SAM-APD نمونه ارائه شده در جدول ۱، برگرفته شده از مراجع [۶] و [۷]، استفاده شده است.

جریان خروجی (I_{out}) و جریان تاریک (I_{dark}) آشکارساز را برحسب ولتاژ بایاس، به ازای ۳ اندازه مختلف ($w_m = 0/1, 0/2, 0/5 \ \mu m$). برای پهنای ناحیه تکثیر، شبیهسازی کردهایم. نتایج حاصل به ترتیب، در شکلهای ۳ و ۴ نمایش داده شده است. به منظور مقایسه نتایج حاصل

شكل۵: تغييرات بازده كوانتومي برحسب طولموج [٨].

از شبیهسازی با نتایج تجربی، مقادیر تجربی برگرفته شده از مرجع [۶] با نماد '*' دراین دو شکل نمایش داده شده است.

از شکل ۳ ملاحظه می شود که به ازای یک بایاس معین، با افزایش پهنای ناحیه تکثیر جریان خروجی آشکارساز کاهش مییابد. ین پدیده را میتوان به کاهش میدان الکتریکی در ناحیه تکثیر نسبت داد. توجیه تغییرات جریان تاریک به ازای مقادیر مختلف پهنای ناحیه تکثیر پیچیده است. با افزایش عرض ناحیه تکثیر، شدت میدان الکتریکی دراین ناحیه کاهش مییابد از طرفی جریان تاریک مجموع اثرات فوق خواهد بود.

نتایج جریان تاریک حاصل از مدل به ازای $(w_m = w_m + i)$ بیش از مقادیر تجربی است در صورتی که برای مقادیر دیگر w_m ، عکس این موضوع صادق است. در توجیه این رفتار باید گفت که برای تقسیم میدان الکتریکی بین نواحی جذب و تکثیر، از نسبت ماکزیمم میدان الکتریکی در این دو ناحیه (X) استفاده شده است. با افزایش عرض ناحیه تکثیر، به نظر میرسد که این تقریب، شدت میدان الکتریکی در ناحیه تکثیر را بیش از مقدار واقعی آن درنظر می گیرد بنابراین جریان تاریک حاصل از مدل به ازای $(w_m = 0.0)$

از بررسی هر دو شکل ۳ و ۴، درمییابیم که میان مقادیر خروجی حاصل از شبیهسازی مدار معادل پیشنهادی و مقادیر تجربی تطابق بسیار خوبی برقرار است. در واقع اختلاف موجود به خاطر فرض یکنواخت بودن میدان در نواحی جذب تکثیر است.

تغییرات بازده کوانتومی، برحسب طول موج نور جذب شده، در شکل ۵ نشان داده شده است. افزاره مورد بررسی InGaAs/InAlAs است [۸]. همانطور که در شکل ۵ نشان داده شده است، بین مقادیر خروجی مدل و دادههای تجربی تطابق قابل قبولی وجود دارد.

تفاوت نتیجه بدست آمده و مقادیر اندازهگیری شده را میتوان به فرض مدلسازی نسبت داد. در مدلسازی این افزاره فرض کردیم که تمام ناحیه p تخلیه شود، بنابراین ناحیه تخلیه پیوند pn^+ را محدود کردیم. در ولتاژهای نزدیک شکست، ناحیه تخلیه پیوند کمی از ناحیه جذب را نیز در بر می گیرد بنابراین فتوالکترونها زودتر به ناحیه تکثیر می رسند. به عبارت دیگر کم کردن عرض ناحیه تخلیه (فرض مدلسازی) باعث می شود که فاصله ناحیه تکثیر تا محدودهای که فوتون جذب می شود بیشتر شود بنابراین انتظار داریم که ماکزیمم بازده کوانتومی، در طول موج بلندتری

نسبت به مقدار اندازه گیری شده – بدست آید. با افزایش طول موج تابش، آهنگ جذب کم میشود از طرفی فوتونها در فاصله نزدیکتری نسبت به ناحیه تکثیر جذب میشوند و آهنگ بازترکیب فتوحاملها کم میشود. بنابراین برآیند این دو پدیده باعث میشود که بازده کوانتومی در طول موج خاصی بیشترین مقدار را داشته باشد.

تفاوت مقدار ماکزیمم بازده کوانتومی بدست آمده از مدل مداری با مقدار اندازه گیری شده را میتوان به کم کردن عرض ناحیه تخلیه (فرض مدلسازی) نسبت داد. همچنین بخشی از ناحیه تخلیه پیوند که در ناحیه $^+$ قرار می گیرد را درنظر نگرفتهایم. با افزایش فاصله ناحیه تکثیر تا محدودهای که فوتون جذب میشود آهنگ ترکیب فتوالکترون بیشتر میشود بنابراین فتوالکترون کمتری به ناحیه تکثیر می رسد. از طرف دیگر با فرض قبل، ناحیه تکثیر را کوچکتر کردهایم بنابراین با کاهش عرض ناحیه تکثیر، تعداد حامل کمتری تولید می شود. همچنین بر اثر جنبش ناحیه تکثیر بهمنی شرکت کنند و اثر این حاملها را در مدل مداری لحاظ تکثیر بهمنی شرکت کنند و اثر این حاملها را در مدل مداری لحاظ نکردهایم. بنابراین جریان نوری حاصل از مدل مداری کوچکتر از مقدار اندازه گیری شده خواهد بود.

۴- نتیجه گیری

با فرض سادهسازی میدان الکتریکی در نواحی جذب و تکثیر و چشمپوشیدن از وجود میدان در دو ناحیه p^+ و n^+ در یک آشکارساز SAM-APD و براساس معادلات آهنگ حامل، مدل مداری نسبتاً سادهای بدست آوردیم که مشخصات خروجی آشکارساز را با تقریب خوبی پیشبینی می کند. برای تایید این امر، نتایج حاصل از مدل سازی با نتایج تجربی بر گرفته شده از مراجع [۶] تا [۸] مقایسه شده است.

با داشتن مدل مداری میتوان نویز و حساسیت گیرنده را آنالیز کرد. همچنین میتوان با پیشبینی بهره و نویز آشکارساز، تقویت کننده بعد از آشکارساز را طراحی کرد. از مزایای دیگر مدل مداری ارایه شده، امکان بررسی مشخصات خروجی آشکارساز با تغییر ابعاد و پارامترهای آن است. بنابراین مهندس طراح قادر خواهد بود قبل از ساخت افزاره، خروجی مورد نظرش را با تغییر ابعاد و پارامترها بهینه کند. زمینههای تحقیقاتی وی شامل مدلسازی و شبیهسازی ادوات الکترونیک نوری، نویز در قطعات نوری، سیستمهای DWDM و طراحی سیستمهای مخابرات نوری است.

محمدکاظم مروج فرشی تحصیلات خود را در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد فیزیک به ترتیب در سالهای ۱۳۵۵ و ۱۳۵۷ از دانشگاههای صنعتی شریف ایران و کالیفرنیای جنوبی (USC) آمریکا و در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری مهندسی برق و الکترونیک به ترتیب در سالهای ۱۳۵۹ و ۱۳۶۶ از دانشگاههای کالیفرنیا در سانتاباربارا (UCSB) آمریکا و نیو ساوثویلز (UNSW) استرالیا به پایان رسانده است.

نامبرده از ابتدای سال ۱۳۵۹ تا پایان سال ۱۳۶۲ به عنوان پژوهشگر مایکروویو در مرکز تحقیقات مخابرات ایران مشغول بوده است. وی در سال ۱۳۶۶ به عنوان استادیار الکترونیک به دانشگاه تربیت مدرس پیوست و در سال ۱۳۸۰ به مرتبهٔ استادی ارتقاء یافت.

فعالیتهای تحقیقاتی دکتر مروج در زمینهٔ طراحی، ساخت، مدلسازی و شبیهسازی ادوات میکرو الکترونیک، و الکترونیک نوری متمرکز بوده است و حاصل آن انتشار و ارائه قریب به هفتاد مقاله در مجلات و کنفرانسهای معتبر بینالمللی و داخلی است.

حاصل فعالیتهای نامبرده در زمینه ترجمهٔ کتابهای علمی عبارت است از مبانی نیمههادی، دیود پیوند n-a، ترانزیستور دو قطبی پیوندی، ادوات FET، و الکترونیک لیزر است. هر پنج کتاب توسط مؤسسهٔ انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف منتشر شده است.

دکتر مروج، در اردیبهشت سال ۱۳۸۱، توسط وزارت علوم تحقیقات و فناوری، به عنوان یکی از اساتید نمونه کشور انتخاب و معرفی شد. مراجع

- E. Gramsch, R. E. Avila, and J. Ferrer, "Development of a novel planar-construction avalanche photodiode," *IEEE Trans. Nucl. Sci.*, vol. 48, no. 4, pp. 211-217, Aug. 2001.
- [2] J. N. Haralson, and K. F. Brennan, "Novel edge suppression technique for planar avalanche photodiode," *IEEE J. Quantum Electron*, vol.35, no. 12, pp. 1863-1869, Dec. 1999.
- [3] Kang, P. Mages, and A. R. Glawson, "Fused InGaAs-Si avalanche photodiodes with low-noise performances," *IEEE Photon. Technol. Lett.*, vol. 14, no. 11, pp. 1593-1595, Nov. 2002.
- [4] H. Nie, K. A. Anselm, C. Lenox, and P. Yuan, "Resonant-cavity separate absorption, charge and multiplication avalanche photodiodes with high gain-bandwidth product," *IEEE Photon. Technol. Lett.*, vol. 10, no. 3, pp. 409-411, Mar. 1998.
- [5] W. Chen, and Sh. Liu, "PIN avalanche photodiodes model for circuit simulation," *IEEE J. Quantum Electron.*, vol. 32, no. 12, pp. 2105-2111, Dec. 1996.
- [6] K. A. Anselm, H. Nie, C. Hu, and C. Lenox, "Performance of thin separate absorption, charge, and multiplication avalanche photodiodes," *IEEE J. Quantum Electron.*, vol. 34, no. 3, pp. 482-490, Mar. 1998.
- [7] P. Bhattacharya, *Semiconductor Optoelectronic Device*, Prentice-Hall, 1997.
- [8] H. Nie, C. Lenox, G. Kinsey, and A. L. Holmes, "Resonant cavity InGaAs/InAlAs separate absorption, charge and multiplication avalanche photodiode," in *Proc. Conf. on Optoelectronic and Microelectronic Materials Devices*, pp. 81-82, NJ, 1998.

محمد سروش تحصیلات خود را در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد الکترونیک به ترتیب در سالهای ۱۳۷۹ و ۱۳۸۲ از دانشگاههای صنعتی اصفهان و تربیت مدرس تهران به پایان رسانده است.

نامبرده در حال حاضر دانشجوی مقطع دکتری الکترونیک در دانشگاه تربیت مدرس است. زمینه تحقیقاتی وی الکترونیک نوری، آشکارسازهای مخابرات نوری و شبیهسازی ادوات نوری است.